

Zeitschrift: Beiträge zur vaterländischen Geschichte / Historisch-Antiquarischer Verein des Kantons Schaffhausen

Herausgeber: Historisch-Antiquarischer Verein des Kantons Schaffhausen

Band: 8 (1906)

Anhang: [Beilagen]

Nutzungsbedingungen

Die ETH-Bibliothek ist die Anbieterin der digitalisierten Zeitschriften. Sie besitzt keine Urheberrechte an den Zeitschriften und ist nicht verantwortlich für deren Inhalte. Die Rechte liegen in der Regel bei den Herausgebern beziehungsweise den externen Rechteinhabern. [Siehe Rechtliche Hinweise.](#)

Conditions d'utilisation

L'ETH Library est le fournisseur des revues numérisées. Elle ne détient aucun droit d'auteur sur les revues et n'est pas responsable de leur contenu. En règle générale, les droits sont détenus par les éditeurs ou les détenteurs de droits externes. [Voir Informations légales.](#)

Terms of use

The ETH Library is the provider of the digitised journals. It does not own any copyrights to the journals and is not responsible for their content. The rights usually lie with the publishers or the external rights holders. [See Legal notice.](#)

Download PDF: 05.02.2025

ETH-Bibliothek Zürich, E-Periodica, <https://www.e-periodica.ch>

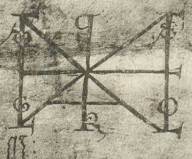

H. C. Lang fec.

Schloßchen Wörth nach einem Fischereirodel von 1651.

Ph. Dammföhler del.

Handwritten Latin text in Gothic script, likely a papal bull or imperial privilege. The text is dense and covers most of the page, with some lines appearing to be in a different script or dialect. The document is heavily stained and shows signs of age and wear.

Privilegium des Kaisers Heinrich V. für Allerheiligen vom 4. September 1111.

(Chr) In nomine sancte et individue trinitatis Heinricus divina favente clementia quartus Romanorum imperator augustus. Si ecclesiis divino cultui mancipatis et fratribus inibi Deo famulantibus imperialis patrocinii nostri solacium prebuerimus, nos inde procul dubio divinitus remunerari non diffidimus. Quapropter fidelium nostrorum || , tam presentium quam futurorum, universitas noverit, qualiter reverendus abbas Adelbertus ex monasterio Schafhusa, quod est constructum in honore sancti Salvatoris et omnium sanctorum, privilegia quorundam venerabilium || Romanorum pontificum, Gregorii videlicet septimi, Urbani atque Paschalis, nostris obtutibus obtulit, imperialem nostram humiliter postulans clementiam, ut, quicquid honoris et gratie illi prefato monasterio apostolice sue auctoritatis confirmavere privilegiis, hoc imperialis nostre dignitatis corroborare dignemur preceptis. Igitur rogatu et consilio archiepiscoporum Adelberti Maguntiensis archiepiscopi, Brunonis Treverensis, Frederici Coloniensis et aliorum episcoporum: Burchardi Monasteriensis, Udonis Hildinsemensis, Ebrehardi Eistetensis, Brunonis Spirensis, Cuononis Straszburgensis, Frederici ducis nec non comitum Heremanni de Saxonia, Berengarii de Bavaria, Tibaldi marchionis, Herimanni marchionis aliorumque nostri regni principum eius petitioni annuimus. Quicquid igitur predicto monasterio Ebrehardus comes et Burchardus, filius eius, delegaverunt, villam scilicet Schafhusam cum mercato et moneta, villam quoque Hemmendal cum adjacente foresto, quod vocatur Randa, et appenditiis suis et cum omnibus, que ei ex predictorum comitum facultatibus seu aliorum fidelium oblatione jam concessa sunt vel in posterum juste et legaliter concedentur, imperiali nostra auctoritate confirmamus. Preterea, ut prefati monasterii fratres sine inquietudine propositum suum valeant securius et propensius exequi et omnipotenti Domino debite devotionis obsequium gratanter exsolvere, statuimus et imperiali nostra auctoritate interdicimus, ut nullus sacerdotum, ducum aut comitum aut quelibet magna aut parva persona presumat sibi in eo loco aliquas proprietatis conditiones, non hereditarii juris, non advocatie, non investiture, non cuiuslibet potestatis, que libertati monasterii noceat, vendicare, non ornamenta ecclesie sive possessiones invadere, minuere vel alienare, sed ita sit ab omni potestate securus et Romane sedis libertate quietus, ut in predictorum Romanorum pontificum privilegiis statutum est et confirmatum. Abbas autem cum fratribus advocatum, quem voluerit, instituat. Qui si postmodum monasterio inutilis fuerit, abbas cum fratribus, apud regalem justiciam querimonia super eo habita, eius adjutorio et auctoritate illum removeat et alium, quem sibi utilem perspexerit, preficiat. Si que sane deinceps ecclesiastica secularisve persona, huius carte nostre paginam sciens, contra eam temere venire temptaverit, secundo tertiove commonita si non satisfactione congrua emendaverit, banno nostro subiaceat et abbati ipsius monasterii pro illatis dampnis dupliciter componat. Ut autem hoc ab omnibus credatur et omni evo inviolabile permaneat, hanc cartam inde conscriptam et manu propria corroboratam impressione nostri sigilli, ut apparet inferius, jussimus insigniri.

Signum domini Heinrici quarti Romanorum imperatoris invictissimi.

Albertus Maguntinus archiepiscopus et archicancellarius recognovi.

Data II. nonas septembris, anno dominice incarnationis millesimo CXI., indictione III., regnante Heinrico quinto rege Romanorum anno VI., imperante primo. Actum est Maguntie in Christo feliciter. Amen.